

КОДИФІКАЦІЯ ЕКОЛОГІЧНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

В умовах сьогодення науковцями вже неодноразово зверталась увага на нагальну потребу кодифікації екологічного законодавства. Така діяльність була б спрямована на подолання суперечностей та невідповідностей у нормативно-правових актах, усунення їх множинності, прогалин і колізій у регулюванні суспільних екологічних відносин.

Аналізуючи чинне екологічне законодавство слід зауважити про наявність великої кількості недоліків, до яких слід віднести: чимало декларативних положень; недостатньо змістовне регулювання процедур (екологічного нормування, ліцензування, тощо); відсутність ефективного механізму, який міг би забезпечити реалізацію нормативних вимог [1, с. 86]. Дані прогалини все частіше змушують науковців задуматися про необхідність створення єдиного Екологічного кодексу України як нормативної основи екологічного права. В Україні йдуть активні дискусії щодо змісту та структури кодифікованого акту, об'єму кодифікації, існують деякі теоретичні напрацювання та конкретні пропозиції проектів Екологічного кодексу України.

Зауважимо, що в історії сучасної України вже були спроби створення єдиного Екологічного кодексу. Першою спробою кодифікації екологічного законодавства став проект, який був розроблений в 2004 р. за участю вітчизняних науковців Ю.С. Шемшученка, Н.Р. Малишевої та А.П. Гетьмана. Даний проект Кодексу складався з певної кількості некодифікованих нормативно-правових актів. Проте цей проект кодифікованого акту не був затверджений Верховною Радою України через певні недоліки. Це трапилося, оскільки, поза сферою його регулювання залишилися питання охорони та використання окремих природних ресурсів, а також цей проект обмежився лише кодифікацією некодифікованих законів [2, с. 8].

Наступною спробою кодифікації екологічного законодавства стало створення робочої групи щодо розробки проекту закону під керівництвом В. В. Костицького в 2009 році. Ними було підготовлено проект Екологічного кодексу України, який складався із загальної та особливої частини, 14 розділів, 65 глав та 418 статей [3, с. 79].

На даний час існує два підходи, відповідно до яких повинне відбуватися створення Екологічного кодексу України: 1) Кодифікація повинна проводитися лише щодо некодифікованих законів; 2) Кодифікації повинні підлягати як кодифіковані нормативно-правові акти (Земельний,

Лісовий, Водний кодекси тощо) та не кодифіковані закони. В науковій літературі вважається, що другий підхід може створити більш чіткий, системний та узгоджений закон. Структура даного проекту повинна містити загальну та особливу частини. В загальній повинні визначатися терміни, основні права та обов'язки суб'єктів екологічного права, та інші положення, що являють собою загальну характеристику всіх екологічних відносин. В особливій частині буде регламентуватися правовий статус окремих об'єктів екологічного права (ліси, води тощо) [2, с. 13].

Прийняття цілісного й комплексного кодифікованого акту дозволить покращити правозастосовну та правоохоронну діяльність. Екологічний кодекс значно полегшить пошук потрібної норми права та дозволить з'ясувати її зміст. Зважаючи на це, він матиме вагомі переваги над секторальним законодавством по ряду причин: по-перше, він міститиме в собі усю діючу нормативно-правову базу екологічного законодавства; по-друге, за допомогою нього можна значно легше ліквідувати протиріччя серед деяких нормативно-правових актів; по-третє, кодекс стане більш доступним для громадян, що буде сприяти їхньому правовому вихованню; по-четверте, єдиний кодифікований нормативно-правовий акт дозволить подолати прогалини в чинному законодавстві та удосконалити правове регулювання екологічних питань з урахуванням вимог сьогодення.

Отже, при створенні Екологічного кодексу український законодавець повинен зважати на міжнародний досвід, адже саме в ньому можна помітити доцільність прийняття такого акту. Також сучасні науковці повинні взяти до уваги методи і засоби його практичного застосування в іноземних країнах та різних правових системах. Важливим є той факт, що при кодифікації законів слід об'єднати всю нормативно-правову базу екологічного законодавства, а також на цьому етапі реформування екологічного законодавства необхідно провести капітальне впорядкування та вдосконалення вже існуючих кодифікованих актів.

Список використаних джерел

1. Григор'єва Т.В. Проблеми систематизації екологічного законодавства / Т.В. Григор'єва // Актуальні питання кодифікації екологічного законодавства України: 36. тез наук. доп. учасн. «круглого столу» (9 лист. 2012 р.) / Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», 2012. – С. 85-87.
2. Кобрін А. Є. Проблеми кодифікації екологічного законодавства та Екологічний кодекс України / А.Є. Кобрін // Реферат з курсу «Екологічне право України». – Київ. – 2012. – 16 с.
3. Костицький В.В. Методологічні проблеми кодифікації екологічного законодавства / В.В. Костицький // Філософські, методологічні та психологічні проблеми права: матеріали II Всеукраїнська науково-

теоретична конференція (Київ, 31 січня 2009 р.) / Ред. кол. Є.М. Моїсєєв, О.М. Джужа, М.В. Костицький; Всеукраїнська асоціація філософії права і соціальної філософії. Асоціація психологів України. – К.: Київський національний університет внутрішніх справ, 2009. – С. 78-81.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Караханян К.М.